w trosce o bagna

Ochrona siedlisk mokradłowych Doliny Górnej Biebrzy

Anna Bojsza - asystent ds. ochrony przyrody

Osowiec - Twierdza 13 grudnia 2014

w trosce o bagna

Dolina Górnej Biebrzy

Niezwykły fragment doliny Biebrzy pod względem krajobrazowym, przyrodniczym i kulturowym.
Miejsce występowania unikalnych pokładów torfu, bagiennych siedlisk oraz gatunków, szczególnie ważnych z punktu widzenia krajowego oraz Wspólnoty Europejskiej. Od 1993r. w większości fragmentów chroniona w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego.
Bagna to systemy przyrodnicze niezwykle dynamiczne i bardzo delikatne. Dlatego ich istnienie i dobre zachowanie bagiennych siedlisk tak bardzo zależy od właściwego współistnienia i symbiozy z działalnością człowieka.
To człowiek może zdecydować o
BYĆ albo NIE BYĆ
dla bagiennych siedlisk i ich mieszkańców.

Zagrożenia

Zanik tradycyjnego rolnictwa oraz istniejący system melioracyjny doprowadził do uruchomienia procesów sukcesji wtórnej i zarastania bagiennych siedlisk pionierskimi gatunkami drzew (brzoza, wierzba, olsza).
W rezultacie zagrożona jest różnorodność biologiczna oraz występowania rzadkich siedlisk przyrodniczych oraz rzadkich i ginących gatunków flory i fauny (także ważnych dla WE).

w trosce o bagna

Zagrożone siedliska

*91D0 – Bory i lasy bagienne,
7230 – Torfowiska alkaliczne (zasadowe/mechowiska),
7140 – Torfowiska przejściowe,
6410 – Łąki trzęślicowe

w trosce o bagna

Zagrożone gatunki - rośliny

Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, kod: *1903,
Skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*, kod: *1528.

Liparis loeselii

Saxifraga hirculus

w trosce o bagna

Zagrożone gatunki - zwierzęta

Cietrzew *Tetrao tetrix*, kod: A409,
Dubelt *Gallinago media*, kod: A154,
Bocian biały *Ciconia ciconia*, kod: A031,
Orlik krzykliwy *Aguila pomarina*, kod: A089,
Wodniczka *Acrocephalus paludicola*, kod: A294,
Derkacz *Crex crex*, kod: A122.

Crex crex

Tetrao terix

w trosce o bagna

Co zrobić by zachować te walory?

We wrześniu 2012 roku Biebrzański Park Narodowy rozpoczął projekt pn.

„Ochrona siedlisk mokradłowych
doliny Górnej Biebrzy”

w trosce o bagna

«Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy»

Lokalizacja projektu: Biebrzański Park Narodowy
Obszar projektu: 17 400 ha

Budżet:

Budżet całkowity: 4 817 551 €
50% wparcia przez UE: 2 408 775 €
44,93 % kosztów NFOŚiGW: 2 164 449 €
5,07 % kosztów BPN: 244 327 €

Okres realizacji: 01/09/2012 – 30/12/2017

Realizacja projektu:
Beneficjent koordynujący - Biebrzański Park Narodowy

w trosce o bagna

Cel główny:

Wzrost różnorodności biologicznej doliny Górnej Biebrzy poprzez odtworzenie i utrzymanie naturalnych i półnaturalnych ekosystemów bagiennych

Cele pośrednie:

- Odtworzenie nieleśnych ekosystemów bagiennych;
- Wzmocnienie ochrony przyrody poprzez lepsze zarządzanie ochroną obszaru;
- Stabilizacja wód gruntowych i właściwa gospodarka wodna na gruntach odwodnionych;
- Integracja ochrony przyrody z rozwojem turystyki w regionie.

w trosce o bagna

Uwarunkowania obszaru projektu:

- położony w granicach administracyjnych 5 gmin: Nowy Dwór, Lipsk, Dąbrowa Białostocka, Sztabin, Suchowola;
- realizowany w granicach administracyjnych 2 Starostw Powiatowych: w Augustowie i Sokółce,
- ok. 92 % powierzchni to grunty prywatne, ok. 6,35 % to grunty w zarządzie Biebrzańskiego PN,
- 4 podmioty sprawują nadzór nad lasami: Biebrzański PN, Starostwa Powiatowe w Augustowie i Sokółce, Nadleśnictwo Augustów,
- wodami zarządzają 2 podmioty publiczne: Biebrzański PN, Marszałek Woj. Podlaskiego (WZMiUW) oraz właściciele gruntów, na których znajdują się melioracje szczegółowe,
- powierzchnia zmeliorowana wynosi ok. 40% obszaru projektu.

w trosce o bagna

Zadania projektu (przykłady):

- wykupy gruntów oraz długoterminowe dzierżawy;
- ochrona siedlisk i gatunków poprzez m.in. usuwanie zakrzaczeń oraz koszenie inicjalne;
- naprawa dróg operacyjnych;
- ochrona siedlisk leśnych poprzez długoterminowe dzierżawy lub rekompensaty;
- likwidacja rowów odwadniających;
- działalność edukacyjna m.in. spotkania informacyjne, warsztaty tematyczne, film o Górnej Biebrzy, produkcja materiałów promocyjnych,strona internetowa projektu, etc.;

www.gorna.biebrza.org.pl

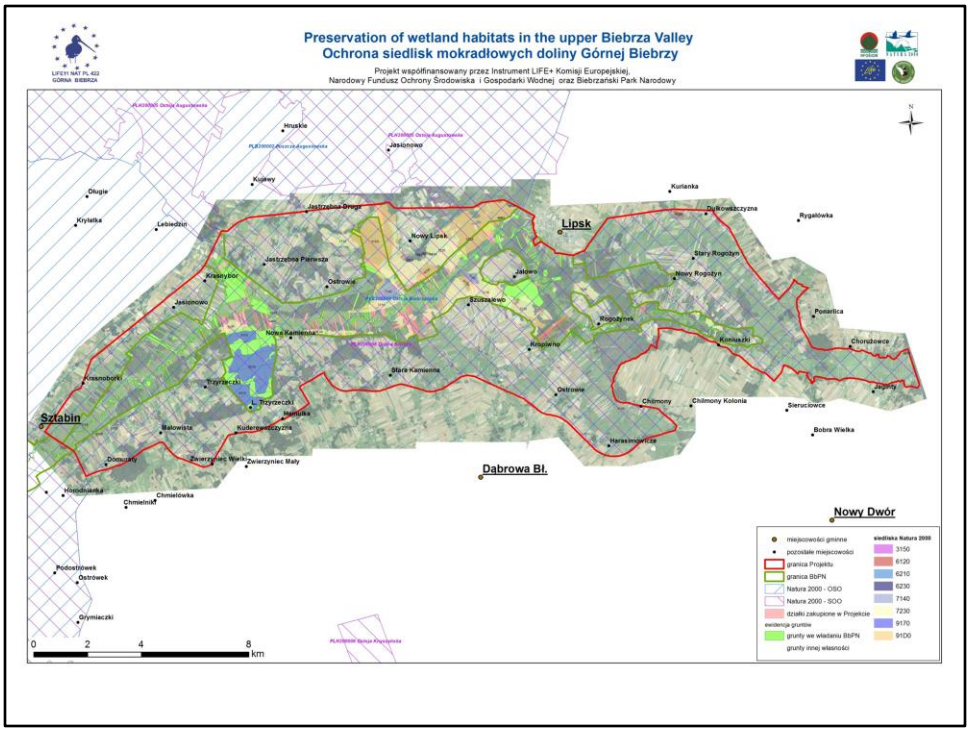
Preservation of wetland habitats in the upper Biebrza Valley
Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy
Projekt współfinansowany przez Instrument LIFE+ Komisji Europejskiej,
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Biebrzański Park Narodowy
LIFE11 NAT PL 422
GÓRNA BIEBRZA
Lipsk
Sztabin
Dąbrowa Bł.
Nowy Dwór
Hruskie
Jasionowo
Kulawy
Długie
Krylatka
Lebiedzin
Jastrzębia Druga
Nowy Lipsk
Kurianka
Dulkowszczyzna
Rygałówka
Jastrzębia Pierwsza
Krasnybór
Ostrowie
Jałowo
Stary Rogożyn
Nowy Rogożyn
Szczekiewo
Rogożynek
Pomarlica
Nowa Kamienica
Kopowno
Komiazki
Chorużowce
Kosznoborki
Przyrzeczki
Stara Kamienna
Ostrowie
Jeżowy
L. Przyrzeczki
Chilmony
Chilmony Kolonia
Sieruciowce
Hamulka
Małowista
Kuderewszczyzna
Bobra Wielka
Harasimowicze
Domulaty
Zwierzyniec Wielki
Zwierzyniec Mały
Hilodowatka
Chmielinki
Chmielówka
Podostrówek
Ostrówek
Grymiaczki
0
2
4
8
km
N
miejscowości gminne
pozostałe miejscowości
granica Projektu
granica BbPN
Natura 2000 - OSO
Natura 2000 - SOO
działki zakupione w Projekcie
ewidencja gruntów
grunty we władaniu BbPN
grunty innej własności
siedliska Natura 2000
3150
6120
6210
6230
7140
7230
9170
91D0

w trosce o bagna

Zadania projektu (przykłady):

- wykupy gruntów oraz długoterminowe dzierżawy;
- ochrona siedlisk i gatunków poprzez m.in. usuwanie zakrzaczeń oraz koszenie inicjalne;
- naprawa dróg operacyjnych;
- ochrona siedlisk leśnych poprzez długoterminowe dzierżawy lub rekompensaty;
- likwidacja rowów odwadniających;
- działalność edukacyjna m.in. spotkania informacyjne, warsztaty tematyczne, film o Górnej Biebrzy, produkcja materiałów promocyjnych,strona internetowa projektu, etc.;

www.gorna.biebrza.org.pl

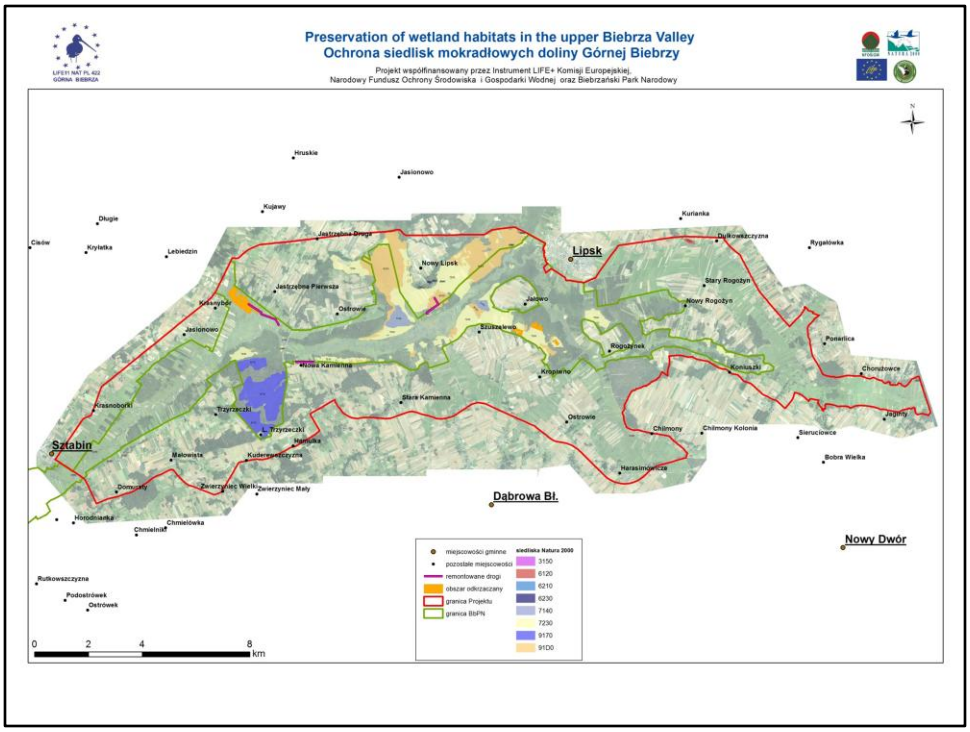
Preservation of wetland habitats in the upper Biebrza Valley
Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy
Projekt współfinansowany przez Instrument LIFE+ Komisji Europejskiej,
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Biebrzański Park Narodowy
LIFE11 NAT PL 402
GÓRNA BIEBRZA
Hruskie
Jasionowo
Kujawy
Kurianka
Dulkowkaczyzna
Rygałówka
Długie
Ciaćw
Krylatka
Lebiedzin
Jastrząbka Druga
Nowy Lipsk
Lipsk
Jastrząbka Pierwsza
Ostrówek
Jasowo
Stary Rogóżyn
Nowy Rogóżyn
Kosmybór
Jasionowo
Szczekawka
Rogóżynek
Poserlica
Huśna Kamienna
Krzyżanki
Konkaski
Chorobowce
Krasnoborki
Trzyrzeczki
Stara Kamienna
Ostrówek
Jagnity
L. Trzyrzeczki
Chilmony
Chilmony Kolonia
Sieruciewce
Sztabin
Malowista
Mamonka
Kuderszyszczyzna
Bobra Wielka
Harasimowicze
Domoszy
Zwierzyniec Wielki
Zwierzyniec Mały
Dąbrowa Bł.
Horodniańka
Chmielewka
Chmielnik
Nowy Dwór
Rutkowszczyzna
Podostrówek
Ostrówek
miejscowości gminne
pozostałe miejscowości
remontowane drogi
obszar odwiczaczany
granica Projektu
granica BbPN
siedliska Natura 2000
3150
6120
6210
6230
7140
7230
9170
91D0
0
2
4
8
km

w trosce o bagna

Zadania projektu (przykłady):

- wykupy gruntów oraz długoterminowe dzierżawy;
- ochrona siedlisk i gatunków poprzez m.in. usuwanie zakrzaczeń oraz koszenie inicjalne;
- naprawa dróg operacyjnych;
- ochrona siedlisk leśnych poprzez długoterminowe dzierżawy lub rekompensaty;
- likwidacja rowów odwadniających;
- działalność edukacyjna m.in. spotkania informacyjne, warsztaty tematyczne, film o Górnej Biebrzy, produkcja materiałów promocyjnych,strona internetowa projektu, etc.;

www.gorna.biebrza.org.pl

w trosce o bagna

Zadania projektu (przykłady):

- budowa geoportalu;
- monitoring przyrodniczy;
- monitoring środowiska abiotycznego;
- zbudowanie partycypacyjnego modelu zarządzania obszarem (formalna, partnerska jednostka dobrowolnego udziału zajmująca się rozwojem obszaru);
- budowa infrastruktury turystycznej: wieże widokowe, kładki turystyczne;

geoportal.biebrza.org.pl

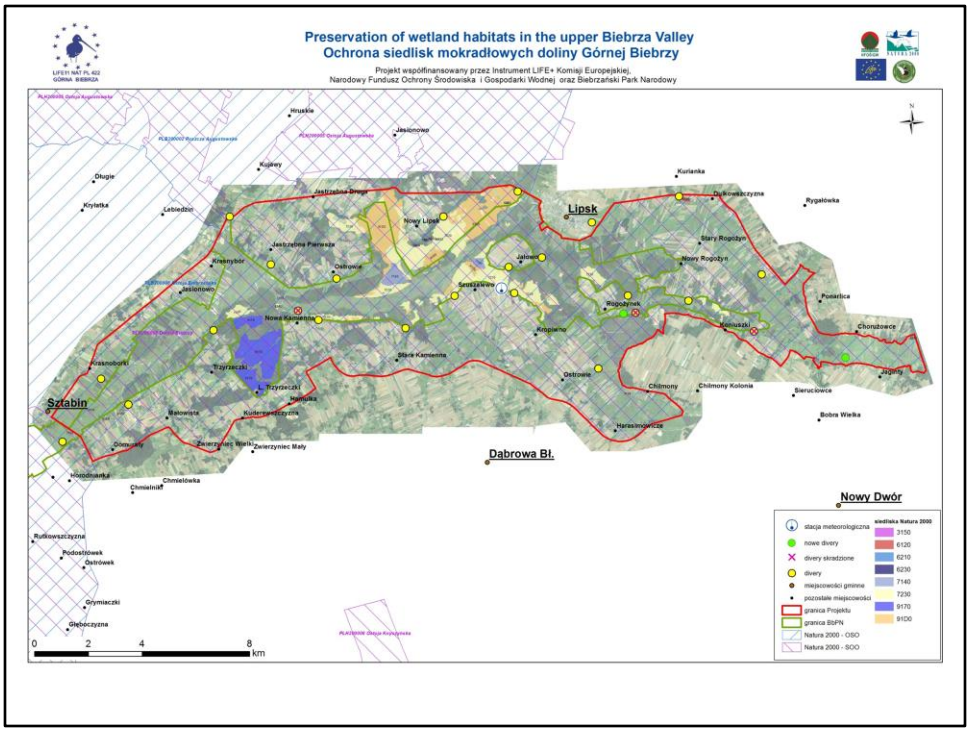
Preservation of wetland habitats in the upper Biebrza Valley
Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy
Projekt współfinansowany przez Instrument LIFE+ Komisji Europejskiej,
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Biebrzański Park Narodowy
LIFE11 NAT/PL/402
GÓRNA BIEBRZA
Lipsk
Sztabin
Dabrowa Bł.
Nowy Dwór
Hruskie
Jasionowo
Kujawy
Długie
Krylatka
Łabiedzin
Jastrzębna Druga
Nowy Lipsk
Jastrzębna Pierwsza
Krasnybór
Osinówka
Jałówka
Szczękawka
Kurianka
Dubrowszczyzna
Rygałówka
Stary Rogoźny
Nowy Rogoźny
Rogoźnik
Pomarlica
Chorużowce
Jagny
Nowa Kamienna
Kopiwno
Stare Kamienne
Ostrowie
Chilmony
Chilmony Kolonia
Sieruciowce
Bobra Wielka
Harasimowicze
Krasnoborki
Trzyrzeczki
Hamuła
Kuniewszczyzna
Białowieża
Zwierzyniec Wielki
Zwierzyniec Mały
Domowo
Chmielówka
Chmielniki
Rutkowszczyzna
Podostrówek
Ostrówek
Grymiaczki
Głębóczyzna
0 2 4 8 km
stacja meteorologiczna
nowe divery
divery skradzione
divery
miejscowości gminne
pozostałe miejscowości
granica Projektu
granica BbPN
Natura 2000 - OSO
Natura 2000 - SOO
siedliska Natura 2000
3150
6120
6210
6230
7140
7230
9170
91D0

w trosce o bagna

Zadania projektu (przykłady):

- budowa geoportalu;
- monitoring przyrodniczy;
- monitoring środowiska abiotycznego;
- zbudowanie partycypacyjnego modelu zarządzania obszarem (formalna, partnerska jednostka dobrowolnego udziału zajmująca się rozwojem obszaru);
- budowa infrastruktury turystycznej: wieże widokowe, kładki turystyczne;

geoportal.biebrza.org.pl

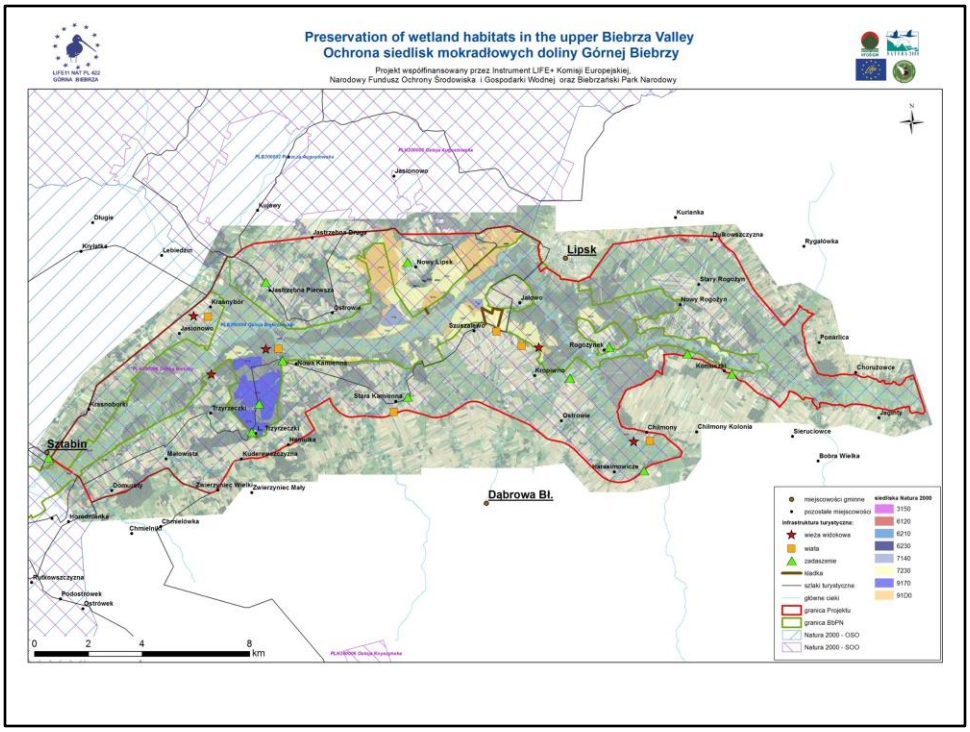
Preservation of wetland habitats in the upper Biebrza Valley
Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy
Projekt współfinansowany przez Instrument LIFE+ Komisji Europejskiej,
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Biebrzański Park Narodowy
LIFE11 NAT PL 402
GÓRNA BIEBRZA
N
Jasionowo
Kujawy
Długie
Kryślatka
Lebiedzin
Jastrzębna Druga
Nowy Lipsk
Lipsk
Kurianka
Dulkowszczyzna
Rygałówka
Stary Rogoźny
Nowy Rogoźny
Jastrzębna Pierwsza
Ostrowie
Krasnybór
Jasionowo
Jaśkowo
Szczepankowo
Rogoźnik
Kolonia Lipsk
Pogorzelice
Chorużówce
Nowa Kamienna
Stara Kamienna
Kozłowina
Czasnoborki
Szyrzeczki
Szyrzeczki
Sztabin
Ostrowie
Chimony
Chimony Kolonia
Sieruciowce
Jaguny
Bobra Wielka
Małowista
Kuderewszczyzna
Kamieniczka
Dobrzyń
Zawarzyniec Wielki
Zawarzyniec Mały
Dąbrowa Bł.
Kamieniczka
Chmielnik
Chrzełówka
Rutkowszczyzna
Podostrówek
Ostrówek
0 2 4 8 km
miejscowości gminne
pozostałe miejscowości
Infrastruktura turystyczna:
wieża widokowa
wiata
zadaszenie
kładka
szlaki turystyczne
główne cieki
granica Projektu
granica BbPN
Natura 2000 - OSO
Natura 2000 - SOO
siedliska Natura 2000
3150
6120
6210
6230
7140
7230
9170
91D0

w trosce o bagna

Oczekiwane rezultaty - przykłady:

- trwała i zrównoważona gospodarka na otwartych ekosystemach bagiennych i ekosystemach leśnych,
- integracja ochrony przyrody z rozwojem turystyki poprzez budowę infrastruktury oraz promocję ekoturystyki,
- integracja ochrony przyrody z rozwojem społeczności lokalnych poprzez budowę partycypacyjnego modelu zarządzania.

w trosce o bagna

Dziękuję uprzejmie za uwagę

Anna Bojsza – asystent ds. ochrony przyrody Biebrzańskiego Parku Narodowego

anna.bojsza@biebrza.org.pl

Osowiec Twierdza 8; 19 – 110 Goniądz
+48 857 380 620; 857 383 000